

V zadevi **Grušovnik proti Sloveniji**,

je senat Evropskega sodišča za človekove pravice (Tretja sekcija) v sestavi:
gospod J. HEDIGAN, predsednik senata,
gospod B.M. ZUPANČIČ, gospod L. CAFLISCH,
gospod V. ZAGREBELSKY, gospod E. MYER,
gospod DAVID TILOR BIORGVINSSON,
gospa I. ZIEMELE, sodniki, in gospod V. BERGER, sodni tajnik,

po posvetovanju za zaprtimi vrati 6. aprila 2006, izreklo naslednjo sodbo, ki
je bila sprejeta istega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva je bila sprožena s pritožbo (št. 38333/02) proti Republiki Sloveniji, ki jo je pri sodišču na podlagi 34. člena Konvencije o varstvu človekovi pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljevanju: Konvencija) 23. oktobra 2002 vložila slovenska državljanka, gospa Marica Grušovnik (v nadaljevanju: pritožnica).
2. Pritožnico je zastopala Odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (v nadaljevanju: Vlada) je zastopal njen zastopnik gospod L. Bembič, generalni državni pravobranilec.
3. Pritožnica je na podlagi prvega odstavka 6. člena Konvencije zatrjevala, da je bilo trajanje postopka pred domačim sodiščem, v katerem je bila udeležena kot stranka, predolgo. Navajala je tudi pomanjkanje učinkovitega domačega pravnega sredstva v zvezi s predolгим trajanjem sodnega postopka (13. člen Konvencije).
4. Dne 15. septembra 2004 je Sodišče odločilo, da a pritožbi glede dolgega trajanja postopka in pomanjkanja učinkovitih pravnih sredstev v zvezi s tem obvesti Vlado. V skladu s tretjim odstavkom 29. člena Konvencije je odločilo, da hkrati odloči o dopustnosti pritožbe in utemeljenosti zadeve.

DEJSTVA

1. Pritožnica je bila rojena leta 1960 in živi v Zgornjem Doliču..
2. Dne 9. januarja 1993 seje pritožnica poškodovala v nesreči pri delu.
3. Delodajalec pritožnice je imel zanjo sklenjeno zavarovanje pri zavarovalnici ZT. Dne 30. avgusta 1995 je pritožnica vložila tožbo proti ZT pri Okrožnem sodišču v Celju in zahtevala odškodnino v višini 8.009.850 SIT (približno 33.300 EUR (eurov)) za utrpele poškodbe.

Med 1. oktobrom 1996 in 8. januarjem 1999 je pritožnica osemkrat vložila pripravljalne vloge in/ali predlagala dokaze.

Med 14. novembrom 1996 in 1. oktobrom 1998 je pritožnica šestkrat prosila, da se določi narok za obravnavo.

Dne 25. septembra 1997 je bil sodnik, ki je presojal o zadevi, imenovan za sodnika pri Višjem sodišču v Celju, zadeva pa je bila predodeljena novemu sodniku na prvi stopnji.

Od treh narokov za obravnavo, med 13. decembrom 1996 in 13. januarjem 1999, ni bil preložen na željo pritožnice.

Med postopkom je sodišče določilo izvedenca medicinske stroke. Na zadnjem naroku za obravnavo je sodišče odločilo, da bo izdalo sodbo pisno. Sodba, ki je v delu ugodila zahtevku pritožnice, je bila pritožnici vročena 1. marca 1999.

1. Dne 16. marca 1999 se je ZT pritožila na Višje sodišče v Celju in spodbijala del sodbe, ki se je nanašal na stroške postopka.

Dne 16. februarja 2000 je sodišče v delu ugodilo pritožbi in vrnilo zadevo sodišču prve stopnje v ponovno presojo.

Sklep sodišča je bil pritožnici vročen 21. marca 2000.
1. Med 6. julijem 2000 in 13. marcem 2001 je pritožnica pri sodišču prve stopnje vložila štiri pobude za pospešitev postopka.

Dne 6. aprila 2001 je sodišče prve stopnje izdalo nov sklep o višini stroškov postopka. Sklep je bil pritožnici vročen 1. aprila 2001.

1. Dne 11. maja 2001 se je ZT pritožila na Višje sodišče v Celju. Dne 18. julija 2002 je sodišče zavrnilo pritožbo. Sklep je bil pritožnici vročen 28. avgusta 2002.

PRAVO

L ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA in 13. ČLENA KONVENCIJE

1. Pritožnica se je pritožila zaradi nerazumno dolgega trajanja postopka. Sklicevala se je na prvi odstavek 6. člena Konvencije, ki določa:

»Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče. «

2. Vsebinsko je pritožnica nadalje navajala, da pravna sredstva, ki so v Sloveniji na

voljo glede nerazumno dolgih sodnih postopkov, niso učinkovita. 13. člen Konvencije določa:

»f' sakdo, čigar pravice in svoboščine, zajamčene s to Konvencijo, so kršene, ima pravico do učinkovitih pravnih sredstev pred domačimi oblastmi, in to tudi, če je kršitev storila uradna oseba pri opravljanju uradne dolžnosti. «

A. Dopustnost

3. Vlada se je sklicevala nato, da niso bila izčrpana domača pravna sredstva.

4. Pritožnica je izpodbijala to navedbo in trdila, da domača pravna sredstva, ki so bila na voljo, niso bila učinkovita.

5. Sodišče ugotavlja, da je obravnavana pritožba podobna zadevam *Belinger in Lukenda (Belinger v. Slovenija (odi.))*, št. 42320/98, 2. oktober 2001, in *Lukenda v. Slovenija*, št. 23032/02, 6. oktober 2005). V teh zadevah je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade o neizčrpanju domačih pravnih sredstev, saj je ugotovilo, da pravna sredstva, ki jih je pritožnik imel na voljo, niso bila učinkovita. Sodišče opozarja na ugotovitve v zadevi *Lukenda*, da predstavlja kršitev pravice do sojenja v razumnem roku sistemski problem, ki izhaja iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitega delovanja sodnega sistema.

6. Glede obravnavane zadeve Sodišče ugotavlja, da Vlada ni predložila nobenih prepričljivih dokazov, zaradi katerih bi moralo Sodišče to zadevo obravnavati drugače od uveljavljene sodne prakse.

17. Sodišče nadalje ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v smislu tretjega odstavka 35. člena Konvencije. Prav tako ni. nedopustna iz katerih koli drugih razlogov. Zato je pritožbo razglasilo za dopustno.

B. Utemeljenost zadeve

1. Prvi odstavek 6. člena

18. Obdobje, ki ga je treba upoštevati, se je začelo 30. avgusta 1995, na dan ko je pritožnica vložila tožbo pri Okrožnem sodišču v Celju in se je končalo 28. avgusta 2002, na dan, ko je bil pritožnici vročen. sklep Višjega sodišča v Celju.

Upoštevano obdobje je torej trajalo skoraj sedem let na štirih stopnjah sojenja.

19. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumnost trajanja postopka ocenjevati glede na okoliščine zadeve in ob upoštevanju naslednjih meril: zapletenosti zadeve, ravnanja pritožnika in vpletenih oblasti ter presoje, kolikšen je bil pomen sporne zadeve za pritožnika (gl. med drugim *Frydlender v. Francija* [GC], št. 30979/96, odstavek 43, ESČP 2000-V11).

20. Po proučitvi vsega predloženega gradiva in v skladu s sodno prakso Sodišče ocenjuje, da je bilo trajanje postopka v obravnavani zadevi predolgo in ni izpolnilo zahteve po sojenju v razumnem roku.

Prišlo je torej do kršitve prvega odstavka 6. člena.

2. 13. člen

21. Sodišče ponovno poudarja, da 1.3. člen Konvencije zahteva, da se zagotovi učinkovito pravno sredstvo pred domačimi oblastmi za zatrjevano kršitev zahteve po sojenju v razumnem roku iz prvega odstavka 6. člena (gl. *Kudla v. Poljska [GC]*, št. 30210/96, odstavek 156, ESČP 2000-XI). Sodišče ugotavlja, da je ugovore in trditve, ki jih je predložila Vlada, zavrnilo v prejšnjih zadevah (gl. *Lukenda*, naveden zgoraj) in ne vidi razloga, da bi v obravnavani zadevi prišlo do drugačnega zaključka.

22. Zato Sodišče meni, da je v obravnavani zadevi prišlo do kršitve 13. člena zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v domačem pravu, s katerim bi pritožnica mogla pridobiti odločbo, na podlagi katere bi lahko uveljavljala svojo pravico do sojenja v razumnem roku, kot to določa prvi odstavek 6. člena.

H. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

23. 41. člen Konvencije določa:

»Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve Konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje. a

~

A. Škoda

1. Pritožnica je zahtevala 15.000 EUR (eurov) za nepremoženjsko škodo.
2. Vlada je zahtevku oporekala.
3. Sodišče ocenjuje, da je pritožnica gotovo utrpel nepremoženjsko škodo. Po prostem preudarku ji po tej postavki Sodišče prisoja 1.000 EUR (eurov).

B. Stroški.

1. Pritožnica je zahteval tudi približno 1.340 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

2. Vlada je zahtevku oporekala po višini.
3. V skladu s sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov le, če dokaže, da so dejansko nastali, da so bili potrebni in da so razumno visoki. Sodišče ugotavlja, da so pritožničin odvetniki, ki so zastopali tudi pritožnika v zadevi *Lukenda* (navedeni zgoraj), vložili približno 400 pritožb, ki so, razen kar se tiče dejstev, praktično enake kot obravnavana. Zato Sodišče v obravnavani zadevi ob upoštevanju podatkov, s katerimi razpolaga, in gornjih merit ocenjuje, da je pritožnici razumno prisoditi znesek 1.000 EUR (eurov) za stroške postopka pred Sodiščem.

C. Zamudne obresti

4. Sodišče ocenjuje, da je primerno, da se zamudne obresti obračunajo po mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaša*, daje pritožba dopustna;
2. *razsoja*, da je prišlo do kršitve prvega odstavka 6. člena Konvencije;
3. *razsoja*, daje prišlo do kršitve 13. člena Konvencije;

4. *razsoja*:

- d. *da mora tožena država pritožnici v treh mesecih od dne, ko postane po drugem odstavku 44. člena Konvencije sodba dokončna, plačati. 1.000 EUR (tisoč eurov) za nepremoženjsko škodo in 1.000 EUR. (tisoč eurov) za stroške postopka, zvišano za morebitni davek;*
- e. *da se po izteku navedenih treh mesecev do plačila obračunajo na navedene zneske linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, zvišani za tri odstotne točke;*

5. *zavrne* v preostalem delu pritožnin zahtevke po pravičnem zadoščenju.

Sodba je napisana v angleščini in pisno notificirana 27. aprila 2006 v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Vincent BERGER John HEDIGAN
sodni tajnik predsednik senata.